

V městečku Vannes je unikátní zrekonstruovaná prádelna z 16. století. Zaujme vyskládanými náběhy vikýřů s pravouhlým dvojitým krytím s podloženým obdélníkovým úžlabím i pálenými hřebenáči.

STŘECHY TAJUPLNÉ BRETAGNĚ A DRSNÁ KRÁSA NORMANDIE

Měl jsem letos v létě možnost strávit v této krajině, která bezesporu patří k nejkrásnějším koutům Francie, velmi zajímavých deset dnů. S rozmanitými krásami a barvami přírody ladí podobný styl kamenných a hrázděných domů pokrytých většinou břidlicí v různých formátech, tloušťkách, barvách, rozměrech a způsobech krytí.

  Milan Hajlman (za odborné pomoci Jiřího Kocury)

Protože mě na rozdíl od většiny účastníků zajímaly především střechy, tak bych se s vámi chtěl podělit o své postřehy a fotografie. Třeba tím i někoho inspiroji k návštěvě jedné z nezaměnitelných částí Evropy. Už jen názvy oblastí a měst jsou inspirující, no posuďte sami: Champagne, Remeš, Amiens, Rouen, Étretat, Arromanches, La Manche, Mont St. Michel, Le Havre, Saint Malo, Pobřeží růžové žuly, Pointe du Raz, Carnac nebo Vannes.

Břidlicové střechy mají v této části Francie staletími prověřenou funkci a kvalitu, která přetrvává i do dnešní doby. Proč vlastně vymýšlet něco nového, když to ověřené staviteli, pokrývači i klimatickými podmínkami stále dobře funguje. Pokusím se tedy i trochu porovnat tamní střechy s těmi našimi.

O PŮVODU A TĚŽBĚ BŘIDLICE

Francouzi, podobně jako další národy Evropy, měli mnoho svých ložisek břidlice, bohužel dnes tak jako u nás nebo v Německu nejsou již většinou aktivní a vesměs jsou uzavřené. Břidlice se tedy dováží převážně ze Španělska, přičemž krytina pro francouzský a anglický trh je zcela jiná než břidlice pro Německo, Rakousko nebo Česko. Ta první je zpravidla velmi tenká a často obsahuje také typy pyritů, které způsobují po letech tzv. rezivění (částečné nebo úplné zhnědnutí povrchu břidlice), což však v této části Evropy nikomu nevádí, ba naopak je to často vyžadováno jako jeden z možných znaků a vlastností přírodního kamene. Sou-

Historická střecha s vodorovným dvojítm krytím nepravidelnými formáty (obdélníky) ve městečku Plumanag'h na Pobřeží růžové žuly.

časně u této břidlice nejsou takové požadavky na mrazuvzdornost a mechanickou pevnost. Na našem trhu se lze dokonce i v dnešní době občas setkat s rádoby odborníky (obchodníky – spekulanty), kteří nabízejí levnější břidlici ze Španělska. Jedná se však o krytinu určenou pro zcela odlišné regiony se svými danými specifiky.

Ve Francii se těžila mimo jiné také břidlice s výbornou štípatelností, a proto mohli štípat i velmi tenké tabulky (i do 2 až 3 mm tloušťky!) a vyrá-

Střecha kostela Johanky z Arku v Rouenu je pokryta šedou, zelenou a červenou břidlicí s vodorovným krytím a kombinací kamenů pravoúhlých a bobrovky. Za zmínku stojí i větrání střechy.

Vodorovné krytí dvojité, pravoúhlé kombinované, s kameny se špičatým řezem bylo použito na střeše i fasádě hrázděného domu v Rouenu.

Velkolepé opevněné město Fougères s hrázděnými koželužskými domy.

Opět malebný Étretat, kde se nachází i dům spisovatele Maurice Leblanca, autora knih o Arsène Lupinovi. Krásně je vidět kombinace kamenů pravouhlých a se špičatým řezem.

Městečko Étretat na Alabastrovém pobřeží Normandie uchvátí domy s kombinací břidlice a pálené bobrovky, kterou je pokryta i fasáda. Jde o kombinaci bobrovky s kulatým a špičatým řezem proloženou řadami bobrovek s rovným řezem.

Výstavba moderních domků u městečka Vannes na Ostrově kapitánů – Ile D'arz. Jde sice o tradiční krytí střechy, ale s už novými prvky, jako jsou střešní okna a sluneční kolektory.

bět z nich krytinu. Naproti tomu například u nás, v Moravskoslezském kulmu, se těžily a vyráběly břidlice tlustší a rustikálnější, protože nemívaly tak dobrou štípatelnost. Co se týká pevnosti těchto kamenů, v pobřežních oblastech podél oceánu je díky Golfskému proudu mírné podnební pásmo a většinou nedochází k tak masivnímu zatěžování sněhem a také se nevyskytují tak velké mrazy a počty zmrazovacích cyklů za sezonu, jako je tomu ve střední Evropě, hlavně v Německu, Rakousku, Švýcarsku a samozřejmě i u nás. Navíc při dvojitém krytí leží kameny na sobě tak, že střechy mají i vyšší odolnost při zatížení sněhem a větrem než u krytí jednoduchých.

O ZPRACOVÁNÍ BŘIDLICE

Thloušťka břidlice není jediný, samospasitelný a nejdůležitější faktor. Současné formáty regionálně v dřtivé většině vycházely z historicky dostupné suroviny při těžbě. Pokud byla surovina v masivu „rostlá“ neboli utvořená v častěji se opakujících vrstvách či blocích podobné velikosti, těžaři a následně výrobci krytiny tomu pak většinou přizpůsobili formát vyráběné krytiny tak, aby dosáhli při výrobě co nejmenšího odpadu a co největší výtěžnosti suroviny.

Krásný dům poblíž městečka Perros-Guirec na Pobřeží růžové žuly, ze které je i vystavěn. Honosí se břidlicovou střechou v tradičním krytí, pálenými hřebenači i věžičkou s ozdobou vykrytou kameny se špičatým řezem.

V našich Moravskoslezských břidlicových dolech byla i ložiska, kde bylo možné těžit i větší kusy kamenů, a proto se z nich vyráběly větší formáty krytiny 30×30 , 40×40 a dokonce i 50×50 cm! Pak byla ložiska, kde bylo možné vyrábět jen malé formáty šablon, například maloformátovou Moravskou šupinu o rozměrech 20×15 cm. Zároveň se ale v některých ložiscích zužitkoval celý vytěžený objem tak, že se z větších formátů suroviny vyráběly šablony větší a z ostatních, díky parametrům suroviny formáty menší, až po ty nejmenší (tzv. tisícový kámen). Právě proto je dodnes možné vidět u nás na střechách krytí Moravskou šupinou netříděnou, kdy jsou na jedné ploše kameny různých formátů. I na takové střechy, kryté nepravidelnými formáty kamenů, jsem narazil v Bretani a Normandii.

O ZPŮSOBU KRYTÍ

Pro Francii a ostatní zahraniční oblasti, jako je Anglie, Skotsko, Irsko nebo země Beneluxu, je charakteristické krytí vodorovné dvojité, přičemž může být tvořené obdélníkem nebo čtvercem. Toto krytí se také nazývá „anglické“ a provádí se jak kotvením hřebíky, tak se krytina také

pouze věší na háčky nebo připevňuje v kombinaci obou způsobů. Břidlice je oproti vláknocementovým či jiným podobným šablonám (napodobeninám břidlice) pevnější a stabilnější, nedochází u ní tedy k případným deformacím či nestabilitě vlivem povětrnosti.

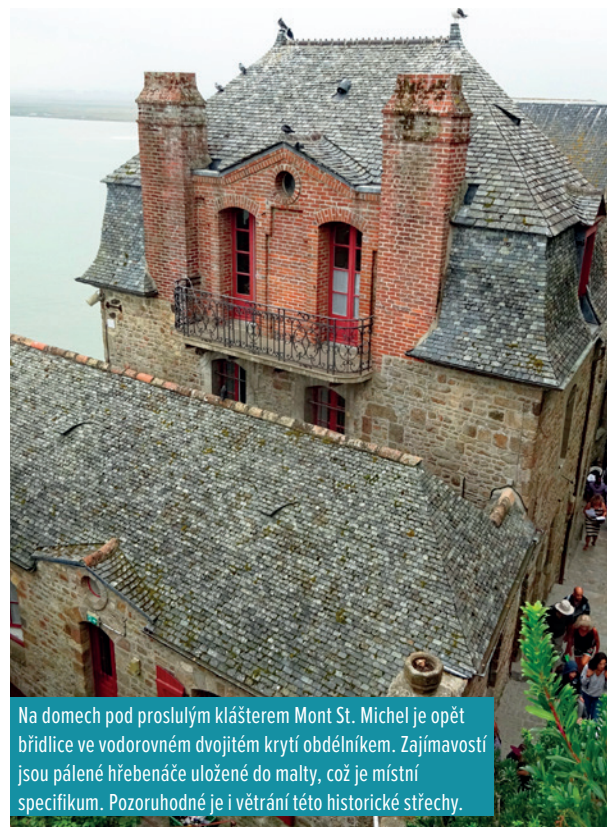

S námi jste v suchu.

www.stavitelstvistrechy.cz

TOP STEIN
POCTIVÝ KÁMEN

www.topstein.com

Na domech pod proslulým klášterem Mont St. Michel je opět břidlice ve vodorovném dvojitém krytí obdélníkem. Zajímavostí jsou pálené hřebenače uložené do malty, což je místní specifikum. Pozoruhodné je i větrání této historické střechy.